

PRAKTIJKPRODUCT: BEELDEND MEETINSTRUMENT

DE ONTWIKKELING VAN DE FIJNE MOTORIEK, AAN DE HAND VAN
KINDERTEKENINGEN

PRAKTIJKPRODUCT:

BEELDEND MEETINSTRUMENT

DE ONTWIKKELING VAN DE FIJNE MOTORIEK, AAN DE HAND VAN KINDERTEKENINGEN

STUDENTEN

-

MARGREET COLLIJN, 1215630
FLOORTJE KÖNST, 1220836

CONSULENT

-

ROBÈRT FEITH

BEOORDELAAR

-

HENRIËTTE VISEER

MEI 2008

PRODUCT

INLEIDING

Dit product is onderdeel van ons afstuderen.

Het product dat wij ontwikkeld hebben is een beeldend meetinstrument, aan de hand waarvan gekeken wordt naar de ontwikkeling van de fijne motoriek van een kind, binnen tekeningen.

We hebben ervoor gekozen een meetinstrument te maken, omdat wij in het onderzoek bijna geen moderne meetinstrumenten waarin tekeningen gebruikt worden tegen zijn gekomen. Wij zijn van mening dat kindertekeningen heel veel kunnen zeggen over een kind. In dit geval hebben wij er voor gekozen om ons te richten op de ontwikkeling van de fijne motoriek. Deze keuze hebben wij gemaakt omdat de ontwikkeling van de fijne motoriek van kinderen boven de 3 jaar oud niet te vinden is in de literatuur.

De fijne motoriek is zichtbaar in meerdere handelingen dan het tekenen. Dit product beperkt zich tot de ontwikkeling van de fijne motoriek, zoals die zichtbaar is in tekeningen.

Het product bestaat uit een scorelijst en een beschrijving van de ontwikkeling van de fijne motoriek per leeftijd, gekoppeld aan het maken van tekeningen. De leeftijd die wij beschrijven is van 0 tot en met 7. De ontwikkeling van de fijne motoriek van kinderen van 0 tot en met 4 jaar oud hebben wij uit verschillende literatuur gehaald, de ontwikkeling van de fijne motoriek van kinderen van 5 tot en met 7 jaar oud is resultaat van een praktijkexperiment waarbij we een aantal tekeningen vergeleken en geanalyseerd hebben.

Meetinstrument ontwikkeling fijne motoriek			
<p>Handleiding:</p> <p>Vul aan de hand van een tekening van een kind ja of nee in achter de verschillende kenmerken. U kunt nu direct zien of de fijne motoriek van het kind gelijk loopt met dat van een leeftijd genoot.</p> <p>Mocht u voornamelijk nee ingevuld hebben kan het resultaat twee kanten op;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het kind loopt voor op de beschreven ontwikkeling - Het kind loopt achter op de beschreven ontwikkeling <p>Om dit te onderzoeken zal het resultaat van deze test vergeleken moeten worden met de resultaten van soortgelijke andere testen.</p> <p>Het resultaat is het meest betrouwbaar wanneer naar een serie tekeningen wordt gekeken.</p>		:Ja of nee	:Komt overeen met een kind van
De tekening	De tekening bestaat geheel uit krassen		1
	De tekening bestaat uit een combinatie van krassen en beginnende cirkels		1/2
	De tekening bestaat uit krabbels; slangvormen, cirkelvormen, spiraalvormen, etc.		2/3
	De tekening bestaat uit krabbels; kruisingen, punten, stippen, ballonen en zonnestralen, etc		2/3/4
	De tekening heeft herkenbare vormen en gekleurde vlakken		4/5

De vorm in de tekening	Er is een vorm opgebouwd uit krassen		5-
	Er is een vorm opgebouwd uit krassen en lijnen		5-
	Er is een vorm opgebouwd uit lijnen		5
	Er is een vorm opgebouwd uit vlakken		6/7+
	Er is een vorm opgebouwd uit lijnen en vlakken		5/6/7
Inkleuren	De tekening is niet ingekleurd		5
	De tekening is ingekleurd met 5 of meer uitschieters buiten de lijn		5/6/7
	De tekening is ingekleurd met 5 of minder uitschieters buiten de lijn		6/7+
	De richting van het inkleuren is met de vorm mee		5/6/7
	De richting van het inkleuren is willekeurig		5
	De richting van het inkleuren is in gedeelten willekeurig en in gedeelten met de vorm mee		5/6
Plaatsing van de lijnen	De lijnen in de tekening zijn op doordachte wijze geplaatst		6/7
	De lijnen in de tekening zijn op klakkeloze wijze geplaatst		5
	Detailering in gezicht en kleding bij menstekening is aanwezig		7+

BESCHRIJVING VAN DE ONTWIKKELING VAN DE FIJNE MOTORIEK IN KINDERTEKENINGEN

Leeftijd in

jaren: **Ontwikkeling van de fijne motoriek:**

- 0-1   Het kind is hier nog niet in staat om bewuste bewegingen te maken. Het moet nog leren hoe de armen en benen te gebruiken. De ontwikkeling van grove motoriek is hier in zijn beginstadium. Het kind kan aan het einde van het eerste levensjaar per ongeluk krassen plaatsen wanneer het een potlood vast heeft.
- 1-2   Het kind wordt zich bewust van verschillende materialen en gaat hiermee experimenteren. Het kind maakt bedoelde krassen plaatsen op papier, de tafel, het behang en andere plaatsen waar het bij kan. Aan het einde van dit levensjaar zullen de krassen veranderen in krabbels en word er een begin gemaakt met de cirkelvorm.
- 2-3   De grove motoriek is zo goed als ontwikkeld en het kind kan nu overgaan in het ontwikkelen van de fijne motoriek. Het kind leert de bewegingen van de arm en pols beter te beheersen en het kan de krabbels op een meer gecontroleerde manier op papier zetten. Er komt meer variatie in vormen zoals slangvormen, cirkels en spiraalvormen.
- 3-4   Er komen steeds meer verschillende vormen bij zoals kruisingen, punten, stippen, ballonen en zonnestrallen. Het herkent vormen in de krabbels en gaat hier een naam aan geven. Rond de 3,5 jaar gaat het kind proberen realistisch te tekenen. Het kind leert meer vanuit de pols te werken in plaats van de gehele arm te gebruiken.
- 4-5   De krabbelvormen worden gecombineerd om bestaande vormen te creëren. En er worden gekleurde vlakken aan de tekening toegevoegd. De arm bewegingen zijn nu voor het grootste gedeelte overgegaan in pols en hand bewegingen, maar het kind heeft hier nog niet altijd controle over.
- 5-6   De beheersing van de hand is nog niet zodanig dat binnen de lijntjes gekleurd kan worden. Ook zetten kinderen hun lijnen en strepen nog niet doordacht op het papier, maar doen zij dit snel, waardoor het klakkeloos lijkt.

Het kind bouwt zijn tekening voornamelijk op uit lijnen omdat de fijne motoriek nog niet voldoende is om een langere lijn (die een vlak vormt) te tekenen.

6-7 De beheersing van de hand is iets verbeterd, de lijnen en strepen die een kind zet worden op doordachte wijze geplaatst.

De beheersing is zodanig dat een kind zijn tekening op kan bouwen uit vlakken in plaats van losse lijnen. Hierdoor wordt bijvoorbeeld bij de menstekening nu kleding aan de tekening toegevoegd.

De kleding en het gezicht van de mens bevatten nog geen detaillering zoals ritsen, knoopjes, wimpers en wenkbrauwen.

7-8 De beheersing van de hand is vrijwel gelijk aan die van een zesjarig kind.

Een verschil is dat een zevenjarig kind een begin maakt met het tekenen van detaillering in gezicht en kleding bij de menstekening. Dit zijn over het algemeen kleine details en nadat het kind dit kan, is de ontwikkeling van de fijne motoriek voltooid.